

Ne hozzunk leanderhajtást!

RENDKÍVÜL VESZÉLYES BAKTÉRIUMFAJ ÉRKEZETT MEG EURÓPÁBA, TERJEDÉSÉT MINDEN MÓDSZERREL MEG KELL AKADÁLYOZNUNK.

HORVÁTH CSILLA

Hazánkban még nem találták meg a *Xylella fastidiosa* baktériumot, amelynek több alfaja sok száz tápnövényen károsít különböző formában. Minket elsősorban a szőlő Pierce-betegsége, a csonthéjasok és a dísnövények levél- és ágszáradása érinthet, ezekről célzott felmérést készít a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal.

A baktérium általánosan levélszél-száradást, hervadást, törpe növekedést, ágelhálást okoz, 60 növény család több mint 300 faján. Európában 2013-ban jelent meg Szicíliában, ahol hatalmas pusztítást végzett az olajfák közt, az állományok tizede elpusztult. Korábban senki nem tartott a fertőzéstől, mert szőlőt és citrusfélét nem szabad behozni Európán kívüli országokból.

Jelenleg a legnagyobb gondot leanderen okozza a baktérium, mert ellenőrizetlen dísnövényekkel, leggyakrabban hajtásokkal érkezhet. Valószínűleg ilyen esetet találtak tavaly Németországban. 2015-ben mirtuszlevelű pacsirtafüvön jelent meg Korzikán, de Európában megtalálták levendulán, rózsán, citromillatú muskátlin, veronikán, seprűzanóton is, viszont legnagyobb szerencsénkre citrusféléken és szőlőn nem. Tavaly novemberben Mallorcán nyolcéves cseresznyeültetvényben pusztított és Ibizán is megjelent. Legfőbb terjesztői a tajtékos kabócák és a mezei kabócák, hazánkban minden lehetséges vektora él.

Egy ilyen veszélyes betegség esetében az a legnagyobb kockázat, ha nem veszünk róla tudomást. Terjedését szigorú, európai szinten szabályozott karanténintézkedésekkel lehet

megakadályozni, hogy hosszú távon védjük az adott térséget a fertőzéstől. Ha beteg növényt találnak, körülötte 100 méteres körzetben tarvágást kell végezni, a pufferzóna pedig 10 kilométer sugarú, ahol összesen 31 ezer mintát kell venni a kórokozó fölmérésére. Erről a körülhatárolt területről tilos kiszállítani a baktériumra fogékony több mint 200 növényt.

Hazánkban a növény-egészségügyi hatóság fölvette a kapcsolatot a Magyar Leander- és Mediterrán Kertbarát Egyesülettel, hogy segítsenek fölhívni a leanderrajongók figyelmét a veszélyre. A baktérium eldugaszolja a szállító edénynyaláb farészét, és mire a felső levelek száradásáról (képen) fölfigyelhetünk a betegségre, már elárasztotta a teljes növényt. Az első tünetek megjelenése után néhány éven belül a leander elpusztul.

Tekintettel arra, hogy a mediterrán országokban többfelé is megtalálták a kórokozót, senki ne kockáztasson, ne hozzon leanderhajtást a külföldi útjairól. Aki szaporítani szeretne, inkább magvetésből neveljen új növényt, amivel kizárja a *Xylella* és a leanderrák (*Pseudomonas savastanoi*) fertőzését is.

